

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.21.302/2012/6.szám

A Kúria a Dr. Halmos Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Halmos Tamás ügyvéd), a Dr. Posta Szabolcs Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Posta Szabolcs ügyvéd), dr. Frank Mónika ügyvéd, a Réczicza White & Case LLP Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Dr. Kohlrusz Milán ügyvéd és dr. Réczicza István ügyvéd) által képviselt felperesnek a Lácza Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lácza György ügyvéd) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű, Antalné dr. Szakáll Csilla ügyvéd által képviselt V. rendű, a személyesen eljáró VI. rendű és VII. rendű alperesek ellen közös tulajdon megszüntetése iránt a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróságnál 5.P.21.293/2009. számon folytatott és másodfokon a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.835/2011/7. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen a felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson - meghozta az alábbi

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I-IV. rendű alpereseknek mint együttes jogosultaknak 500.000 (Ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a I. rendű és a II. rendű alperesek házastársak, a IV. rendű alperes a gyermekük, a III. rendű alperes a II. rendű alperes édesanyja. A felperes 2008. június 30-tól nyilvántartási számmal rendelkező őstermelő.

A perbeli szántó megjelölésű, 2 ha 3657 m² területű ingatlan a VI. és a VII. rendű alperesek - egymás között egyenlő arányú - tulajdonában állt, öröklés illetve házastársi vagyontársaság címén. Az I. és a II. rendű alperesek az e-i 011/1 hrsz.-ú erdő tulajdonukat képező 177334/901673 illetőségűből a 2009. január 14-én

megkötött csereszerződéssel 3000/901673 tulajdoni hányadot elcseréltek a VI. és a VII. rendű alperesekkel, amelynek eredményeként az I. és a II. rendű alperesek megszerezték az előbbieken megjelölt szántó 1500/23657-1500/23657 illetőségeit. Az I. és II. rendű alperesek a tulajdonukban álló illetőségre kölcsönösen holtig tartó haszonélvezeti jogot alapítottak egymás javára.

A VI. és a VII. rendű alpereseknek a szántó ingatlanban megmaradt 20657/23657 tulajdoni illetőségeire - vételi jogot alapító szerződés alapján - 2009. március 18-án a felperes javára vételi jogot jegyeztek be az ingatlan-nyilvántartásba, 2009. június 30-i lejáratral. A VI. és a VII. rendű alperesek meghatalmazták a felperest, hogy a képviseletükben, de a saját költségén eljárjon az ingatlan mezőgazdasági művelés alól történő kivonása és ipari ingatlanná történő átminősítése ügyében. Az I. és a II. rendű alperesek 2009. március 17-én a felperes javára engedett vételi jog gyakorlásának esetére lemondtak az őket megillető elővásárlási jogról.

Az I. és a II. rendű alperesek tulajdoni hányadára 2009. március 25-ével 100 millió forintnak és járulékainak erejéig, 2015. december 31-i lejáratral jelzálogjogot jegyeztek be az ingatlan-nyilvántartásba a III. rendű alperes javára, a 2009. március 24-én megkötött kölcsönszerződés biztosítására.

Az I. és a II. rendű alperesek tulajdoni illetőségére 2009. június 23-ával a III. rendű alperes javára 2014. június 20-i lejáratral vételi jog bejegyzés is történt, a 2009. június 22-én megkötött szerződésük alapján.

A II. rendű alperes 2009. június 24-én a IV. rendű alperesnek ajándékozott 10/23657 illetőséget, az I. rendű alperes haszonélvezeti jogával, valamint a III. rendű alperes jelzálogjogával és vételi jogával terhelten. A IV. rendű alperes 2009. július 2-án kérte tulajdonjogának bejegyzését, amely a földhivatal 54208/2009.07.02. számú határozatával történt meg.

A szántó megjelölésű ingatlant az V. rendű alperest megillető vezetékjog terheli.

A felperes 2009. június 30-án postára adott, a VI. és VII. rendű alperesek által 2009. július 8-án átvett nyilatkozatával gyakorolta vételi jogát a szántó ingatlan 20657/23657 tulajdoni illetőségére. A nyilatkozat postai kézbesítése 2009. július 1-jén levélszekrény útján történt. A jegyző a felperes vételi ajánlatát 2009. július 7-22. között kifüggesztette. A IV. rendű alperes 2009. július 14-én a felpereshez, valamint a VI. és a VII. rendű alperesekhez címzett írásbeli nyilatkozatban a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény (a továbbiakban: Tft.) 10.§ (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással, azaz helyben lakó szomszédként, és a Ptk.145.§ (2) bekezdése alapján társtulajdonosként gyakorolta elővásárlási jogát, 45.129.928 forint vételár megfizetése mellett. A IV. rendű alperes 2009. július 24-én adásvételi szerződést kötött a VI. és a VII.

rendű alperesekkel, amelyben a VI. és VII. rendű alperesek elismerték a IV. rendű alperes elővásárlási jogát és kijelentették, hogy az adásvétel közöttük létrejött. Az ingatlanügyi hatóság 57877/2009.07.27. számú határozatával a VI. és a VII. rendű alperes 20657/23657 tulajdoni illetőségére a IV. rendű alperes tulajdonjogát vétel jogcímén bejegyezte az ingatlan-nyilvántartásba, egyidejűleg a felperes tulajdonjog bejegyzése iránti kérelmét a javára bejegyzett vételi jog törlése mellett elutasította.

A felperes 2009. március 4-én előzetes vizsgálati eljárást kezdeményezett az illetékes hatóságnál a perbeli szántót is érintő ipari-logisztikai terület megvalósíthatóságára vonatkozóan.

A perbeli 12 ha 787 m² területű, erdő megjelölésű ingatlan kárpótlási árverésen került magánszemélyek tulajdonába. A felperes adásvételi szerződések útján tulajdoni hányadokat szerzett; az elsőként megszerzett illetőség tulajdonjoga bejegyzésének időpontja 2008. szeptember 24., míg a legutolsó bejegyzésének időpontja 2009. június 23. napja. A jogerős ítélet meghozatalakor az ingatlan összesen 8270/8456 része képezte a felperes, míg 93/8456-93/8456 illetősége (a 2008. december 22-én megkötött csereszerződés alapján) az I. és a II. rendű alperesek tulajdonát. Az I. és a II. rendű alperesek tulajdoni illetőségeit a másikkal javára bejegyzett holtig tartó haszonélvezeti jog terheli, valamint a III. rendű alperes javára egyrészt a 2009. március 25-től (2015. december 31-i lejárattal) 100 millió forintnak és járulékainak biztosítására bejegyzett egyetemleges jelzálogjog, másrészt a 2009. június 23-i bejegyzéssel (2014. június 20-i lejárattal) vételi jog. Az ingatlant az V. rendű alperest megillető vezetékjog terheli.

A perrel érintett ingatlanok Ny. külterületén találhatók, ahol jellemzően mezőgazdasági műveléssel hasznosított ingatlanok vannak. A terület megítélése Ny. Önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján megváltozott, ipari övezeti besorolásba került, ami azt jelenti, hogy a külterületi, korábban mezőgazdasági művelés alatt állt terület jellemzően ipari, energiaszolgáltatási és településgazdálkodási telephelyek elhelyezésére szolgál.

A felperes - módosított, végleges formában P.99. sorszámon 2011. április 6. napján előterjesztett - keresetében a szántó ingatlan tekintetében elsődlegesen az ingatlan egészére tulajdonjoga terhektől mentes bejegyzését, a bejegyzett jogok törlését kérte. Arra hivatkozott, hogy az I-II. rendű, valamint a VI-VII. rendű alperesek között 2009. január 14-én létrejött, a szántó 3000/23657 tulajdoni hányadára vonatkozó csereszerződés színtelt, adásvételi szerződést leplez, amellyel szemben az őt megillető elővásárlási jogot keresetének a P.99. sorszámon benyújtott módosításával gyakorolta. A tulajdonjogot ezzel visszaható hatállyal megszerezte, vele szemben hatálytalan a IV. rendű alperes ajándékozás jogcímén

bejegyzett tulajdonjoga, továbbá az I. rendű és a II. rendű alperesek haszonélvezeti joga, a III. rendű alperes jelzáloga és vételi joga. A szántó további 20657/23657 tulajdoni hányadára tulajdonjoga bejegyzését a VI. és a VII. rendű alperesek felé határidőben gyakorolt vételi jogára hivatkozással kérte.

Érvelése szerint a csereszerződés színlelt, mert elővásárlási jogának a kijátszására irányult, és az elcserélt tulajdoni hányad értéke kirívóan alacsony. A leplezett adásvétel időpontjában az azzal átruházott tulajdoni illetőségre a Tft.10.§ (1) és (2) bekezdése alapján elővásárlási jog illette meg, a 10.§ (1) bekezdés b) pontja szerint helyben lakó szomszédként és 2008. június 30-a óta nyilvántartási számmal rendelkező őstermelőként. A leplezett szerződés szerinti vételi ajánlatot vele nem közölték, ezért az elővásárlási jogát a már említett keresetmódosítással gyakorolta. A színlelt csereszerződés következményeként vele szemben hatálytalan a IV. rendű alperes javára történt ajándékozás, az I. rendű és a II. rendű alperesek haszonélvezeti joga, a III. rendű alperes vételi és jelzálogjoga.

Álláspontja szerint a VI. és a VII. rendű alperesek 20657/23657 tulajdoni hányadára vételi jogát határidőben gyakorolta azzal, hogy a vételi jogot alapító szerződéssel eltértek a Ptk. 214.§ (1) bekezdésében foglalt rendelkezéstől, így vételi jogát a 2009. június 30-án postára adott ajánlott küldeményben is gyakorolhatta. A VI. rendű és a VII. rendű alperesek 2009. július 8-án tudomásul vette mindezt, hozzájárult a tulajdonjog bejegyzéséhez, a vételár megfizetését elismerték, a vételárat csak 2009. augusztus 23-án utalták vissza.

A szántó vonatkozásában előterjesztett másodlagos kereseti kérelme szerint, amennyiben nem állapítható az meg, hogy a vételi jogát határidőben gyakorolta, a Ptk. 365.§-ára és a XXV. számú Polgári Elvi Döntés 1. pontjára hivatkozással tulajdonjoga megállapítását igényelte, azzal, hogy 2009. július 8-án közte valamint a VI-VII. rendű alperesek között adásvételi szerződés jött létre, hiszen a tulajdonjog átruházását célzó kölcsönös akaratnyilvánításokat tartalmazza egyrészt nyilatkozata a vételi jog gyakorlásáról, más részről a VI-VII. rendű alperesek hozzájáruló nyilatkozata a tulajdonjog bejegyzéséhez.

Amennyiben az elsődleges és a másodlagos kereseti kérelem nem vezetne eredményre, harmadlagos kereseti kérelme annak megállapítására irányult, hogy a IV. rendű, valamint a VI. és a VII. rendű alperesek 2009. július 24-i adásvételi szerződése vele szemben hatálytalan, hiszen mint helyben lakó szomszédot és nyilvántartási számmal rendelkező őstermelőt a keresetmódosítással gyakorolt elővásárlási jog megillette, és ennek alapján ő szerzett tulajdonjogot.

Amennyiben a 2009. január 14-i csereszerződés színleltsége sem

állapítható meg, negyedleges kereseti kérelemként a VI. és a VII. rendű alperesek tulajdoni hányadára határidőben gyakorolt vételi joga alapján kérte tulajdonszerzésének megállapítását, ötödleges kereseti kérelemként pedig a VI. és a VII. rendű alperesek, valamint közte a 2009. július 8-án létrejött adásvételre tekintettel kérte tulajdonjoga megállapítását, a IV. rendű alperes tulajdonjogának a törlését. Tulajdonostársként az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű alperesekkel szemben a közös tulajdon megszüntetését követelte, az alperesek tulajdoni hányadának bejegyzett jogoktól mentes tulajdonába adását 4.800.000 forint megváltási ár ellenében. Azzal érvelt, hogy a IV. rendű alperes 2009. július 14-én az elővásárlási jogát nem gyakorolhatta, mert tulajdonjoga akkor még nem nyert bejegyzést. A IV. rendű alperesnek a VI-VII. rendű alperesekkel kötött 2009. július 24-i adásvételi szerződése a többszöri eladás tilalmába ütközik, mert az abban átruházott illetőséget vételi jogának gyakorlásával megszerezte, elsőként és jóhiszeműen birtokba lépőként pedig a Ptk. 117.§ (4) bekezdése alapján ő követelheti tulajdonjoga bejegyzését.

A felperes az erdő megjelölésű ingatlanra vonatkozó keresetében a közös tulajdon megszüntetését kérte olyan módon, hogy magához váltja az I. és a II. rendű alperesek tulajdoni hányadait, mégpedig tehermentesen, a haszonélvezeti jogoktól, továbbá a III. rendű alperest megillető vételi és jelzálogjogtól mentesen, 4.249.600 forint megváltási ár ellenében.

Okfejtése szerint a haszonélvezeti jog Ptk. 157.§ (1) bekezdése szerinti tartalma szűkebb, mint a tulajdonjog tartalma, s tekintettel arra, hogy a közös tulajdon megszüntetéséhez a tulajdonostárs hozzájárulása nem szükséges, a haszonélvezeti jog is megszüntethető a jogosult hozzájárulása nélkül. Tiltó rendelkezés és az ingatlant nem használó I-II. rendű alperesek védendő jogi érdeke hiányában a III. rendű alperes vételi és jelzálogjoga hozzájáruló nyilatkozata alapján megszüntethető.

A szántó vonatkozásában az I-IV. rendű alperesek érdemi ellenkérelme a módosított kereset elutasítására irányult. Arra hivatkoztak, hogy a felperesnek mint kívülálló harmadik személynek nincsen olyan joga vagy jogvéde érdeke, amelynek kijátszását célozhatta volna a csereszerződés, az elcserélt ingatlanokat a felek egyenértékűnek tekintették, közöttük pénzmozgás nem volt, az e-i ingatlanon értékes vágásérett fenyőerdő van.

A felperes a vételi jogát elkésztetten gyakorolta a VI. és a VII. rendű alperesek tulajdoni illetősége vonatkozásában, a szerződés kikötésének megfelelően írásban és 2009. június 30-ig nyilatkozhatott. A VI. és a VII. rendű alperesek később szerzett tudomást a IV. rendű alperes elővásárlási joga gyakorlásáról, így a 2009. július 8-i nyilatkozatuk a felperes tulajdonjogának bejegyzésére nem adhat alapot. Az érvényes csereszerződés miatt ajándékozással tulajdonjogot szerző IV. rendű alperes, mint

tulajdonostárs az elővásárlási jogáról nem mondott le; a IV. rendű alperes 2009. július 24-én társtulajdonos volt, a felperest vele szemben elővásárlási jog nem illette meg. A szántó tulajdonosai az I. rendű, a II. rendű és a IV. rendű alperesek, így a felperes a közös tulajdon megszüntetését nem kérheti.

Az V., VI. és VII. rendű alperesek a kereset teljesítését nem ellenezték. A VI. rendű alperes bejelentette, hogy a IV. rendű alperes élt elővásárlási jogával, a vételárat részére megfizette, így a felperesnek a 22.564.964 forintot visszautalta.

Az erdő ingatlan esetében az I-III. rendű alperesek ellenkérelmükben kifejtették, hogy a jogosultak erre irányuló kérelme nélkül az ingatlan terhei nem szüntethetők meg, nem törölhetők, a beszerzett szakértői véleményben foglaltak alapján pedig a megváltási ár nem határozható meg.

Az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletével megállapította, hogy a 2009. január 14-i csereszerződés színlelt, adásvételi szerződést leplez; hivatalból állapította meg, hogy semmis a II. rendű és a IV. rendű alperesek közötti ajándékozási szerződés, továbbá a III. rendű alperes javára vételi jogot alapító szerződés és a jelzálogjog-szerződés, valamint a IV. rendű és a VI-VII. rendű alperesek közötti adásvételi szerződés. Megállapította továbbá, hogy a felperes és a VI-VII. rendű alperesek között a szántó megjelölésű ingatlanra vonatkozóan adásvételi szerződés jött létre. Mindkét ingatlan közös tulajdonát megszüntette, az alperesek tulajdoni hányadát - bejegyzett terhektől mentesen - a felperes tulajdonába adta, megváltási összeg megfizetése ellenében, mindezeket meghaladóan a keresetet elutasította.

Ítéletének indokolása szerint a felperes elkésetten gyakorolta vételi jogát, de mint helyben lakó szomszéd és nyilvántartási számmal rendelkező őstermelő a Tft.10.§ (1) és (2) bekezdése értelmében elővásárlásra jogosult, így közte és a VI-VII. rendű alperesek között 2009. július 8-án adásvételi szerződés jött létre. Megállapítása szerint a csereszerződés adásvételi szerződést leplezett, célja a felperest megillető elővásárlási jog megghiúsítása volt. A vételi jogot, jelzálogjogot alapító szerződés, az ajándékozási szerződés, továbbá a IV., VI-VII. rendű alperesek közötti adásvételi szerződés a jó erkölcsbe ütközik, ezért érvénytelen (semmis), céljuk egyébként a jogszabály megkerülése, a felperes elővásárlási jogának kijátszása volt. Az elsőfokú bíróság további indokai szerint az ingatlanok esetében nem volt akadálya a közös tulajdon megszüntetésének, így a bejegyzett jogok törlésének sem, a megszűnt terhek értéke a megváltási árban jelenik meg.

Az I-IV. rendű alperesek fellebbezését és a felperes csatlakozó fellebbezését elbíráló ítélőtábla megváltoztatta az elsőfokú bíróság kiegészített ítéletét, és a keresetet teljes terjedelmében

elutasította.

A jogerős ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a csereszerződés színlelt, emellett hivatalból és anélkül állapította meg az alperesek által kötött további négy szerződés „érvénytelenségét”, hogy vizsgálta volna a felperesnek, mint kívülálló harmadik személynek az anyagi jogi kereshetőségi jogát, jogi érdekeltségének fennállását. Rámutatott az ítélet tábla: a bíróságnak csak a rendelkezésére álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie, az azonos oldalon álló szerződéskötő felek egymással szembeni marasztalására pedig az eljárásjogi rendelkezések nem adnak lehetőséget.

A felperes kereshetőségi jogával, mint elsődlegesen eldöntendő kérdéssel kapcsolatban az ítélet tábla kihangsúlyozta annak jelentőségét, hogy a felperes a szántó tulajdonjogát nem a Tft. által támogatott célból, azaz a földterület mezőgazdasági célú művelése érdekében kívánta megszerezni, hiszen már 2009. március 4-én megvalósíthatósági tanulmányt kért ipari-logisztikai terület kialakítására, és előadta, hogy az ingatlanokat az I.P. Kft. megbízásából vásárolja fel. Tekintettel minderre valamint a Tft. preambulumban kifejtettetekre, leszögezte az ítélet tábla: a felperes tulajdonszerzési szándékának hátterében nem a zavartalan mezőgazdasági termelés folytatásának célja áll, hanem „célzatos és illetéktelen előnyszerzés”, amely „a joggal való visszaélés” tényállását is kimeríti.

Az ítélet tábla további indokai szerint a felperes részéről az elővásárlási jog gyakorlása nem csak visszaélésszerűen történt, hanem elkésetten is, hiszen a termőföldre vonatkozó elővásárlási jog a kifüggesztés kezdő napját követő 15 napon belül gyakorolható. Az elővásárlásra jogosulttól elvárható, hogy a joga megsértéséről való tudomásszerzéstől számítottan megközelítőleg olyan időn belül kérje sérelmének orvoslását, mint amennyi idő az ajánlat szabályszerű közzlése esetén állt volna a rendelkezésére az elfogadó nyilatkozat megtételére. A felperes legkésőbb akkor szerzett tudomást az I. és II. rendű alperesek csereszerződéséről, amikor a cserével nem érintett tulajdoni hányadra 2009. március 17-én vételi jogot alapító szerződést kötött a VI-VII. rendű alperesekkel, ehhez képest jogának érvényesítése érdekében csupán a 2011 áprilisában - P.99. sorszám - benyújtott keresetmódosításában lépett fel, így jogának gyakorlásával elkésetett.

Mindebből következően megalapozatlan az elsőfokú bíróság ítéletének a szerződés érvénytelenségét a felperest illető elővásárlási jogra hivatkozással megállapító és annak jogkövetkezményeit levonó rendelkezése, valamint a felperes elsődleges, másodlagos és harmadlagos keresete.

Ugyancsak megalapozatlan a felperes negyedleges kereseti kérelme, hiszen a vételi jog a vétel lehetőségének meghatározott időre történő biztosítása, amely a kikötött határidőben gyakorolható, a határidő számítása során pedig az anyagi jogi határidőkre vonatkozó

rendelkezéseket kell alkalmazni. A felperest megillető vételi jog gyakorlásának határideje 2009. június 30-ával lejárt, a felperes a vételi jog gyakorlásával elkésett, ezért a negyedleges kereset sem foghat helyt.

A szántó kétszeri eladásával kapcsolatban rámutatott az ítélet tábla: az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett, azaz dologi hatályú vételi jog nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a VI-VII. rendű alperesek tulajdonjogukat a IV. rendű alperesre ruházzák, az ingatlan átruházása esetén a vételi jog a kellő időben megtett nyilatkozattal érvényesíthető lett volna, mindemellett a felperes nem volt birtokban.

Az ötödleges kereseti kérelem vonatkozásában az ítélet tábla kifejtette azt az álláspontját, hogy a felperes által elkésetten gyakorolt vételi jog továbbá a VI. rendű és a VII. rendű alperesek nyilatkozata 2009. július 8-án nem hozta létre az adásvételi szerződést, mivel a szerződés létrejöttéhez megkívánt kölcsönös és egybehangzó akaratnyilatkozatot az ajánlat és annak elfogadása jelenti. Az ajánlat olyan megállapodást kezdeményező nyilatkozat, amely az ügyletkötési akaraton kívül legalább a szerződés leglényegesebbnek tekintett tartalmi elemeit tartalmazza, s amelynek értelmezésekor a szavak általánosan elfogadott jelentésének, az eset összes körülményének és a nyilatkozó feltehető akaratának van jelentősége, s mindezt a nyilatkozat tételének az időpontjára vonatkoztatva kell vizsgálni. Erre figyelemmel a felperes az elenyészett vételi joga helyett az annak gyakorlására vonatkozó jognyilatkozatát utóbb - a jelen perben - nem minősíthette át vételi nyilatkozattá. A felperes 2009. június 30-i nyilatkozata nem adásvételi szerződés létrehozására irányult, nem minősíthető új ügylet megkötésére irányuló akaratnyilatkozatnak.

Mivel a felperes nem szerezte meg a szántó tulajdoni hányadát, a közös tulajdon megszüntetését sem kérhette.

A jogerős ítéletnek az erdő megjelölésű ingatlanra vonatkozó indokai szerint az I. és a II. rendű alperesek tulajdonjoguknál fogva jogosultak voltak illetőségeik megterhelésére, így a haszonélvezeti jog alapítására; a tulajdonjogukat nem a jó erkölcsbe vagy jogszabályba ütköző módon gyakorolták. Tekintettel arra, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett jogok mindenkivel szemben hatályosak, a tulajdonosváltozás, így a közös tulajdon megszüntetése, nem érinti ezen jogokat. A szerződés alapján létesített haszonélvezeti jog egyoldalú kérelemre történő megváltására, bírói megszüntetésére a Ptk. nem ad lehetőséget. A bejegyzett jogok jogosultjainak hozzájárulása hiányában tehát alaptalan a közös tulajdon oly módon történő megszüntetése iránti kereset, amely az I-II. rendű alperesek tulajdonjogának tehermentes megszerzését célozza.

A jogerős ítélet ellen - hatályon kívül helyezése, a módosított

keresetnek teljes terjedelmében helyt adó ítélet meghozatala, felülvizsgálati költségének megfizetése végett - a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Érvelése szerint anyagi jogi érdekelttségét és védendő jogi érdekét a csereszerződéssel kijátszott elővásárlási joga alapozza meg. Nem állította az I-II-III-IV. rendű alperesek között létrejött ajándékozási, jelzálogjogot, vételi jogot alapító, továbbá kölcsönszerződés érvénytelenségét, keresetet erre vonatkozóan nem terjesztett elő, nem a csereszerződés érvénytelenségére, hanem a színlelttségére hivatkozott és arra, hogy a leplezett adásvételi szerződés a földtörvényen alapuló elővásárlási jogának sérelmével került megkötésre, így a leplezett szerződés vele szemben hatálytalan. Az elővásárlási jog sérelme közvetetten a tulajdonjogi érdek sérelmeként értelmezhető, ez megalapozza anyagi jogi érdekelttségének fennállását.

További érvei szerint a földtörvény másodfokú bíróság által megállapított „teleologikus célja” a törvényben nem szerepel, a teleologikus értelmezés nem írhatja felül a tényleges törvényi rendelkezéseket és azok nyelvtani értelmezését. A Tft. rendelkezéseiből nem olvasható ki az a cél, hogy földterületet csak mezőgazdasági célú művelés érdekében lehetne megszerezni, illetve hogy az elővásárlási jog szabályai csak akkor alkalmazandók, ha az elővásárlásra jogosult a földet mezőgazdasági célra akarja használni. Az elővásárlási jogának sérelmére hivatkozással előterjesztett keresete a Tft. és a Ptk. rendelkezésein alapul, így elővásárlási jogának gyakorlása nem lehet rosszhiszemű és nem valósíthat meg joggal való visszaélést sem.

Az elővásárlási jog gyakorlására nyitva álló ésszerű határidő fogalma nem értelmezhető olyan mereven, mint ahogyan azt az ítéletábrta tette. A vételi jogot alapító szerződés 2009. március 18-i megkötésekor, illetőleg azt követően nem gondolt arra, hogy az érintett alperesek valójában nem csereügyletet kötöttek; csak később, miután tudomást szerzett a szerződésbe foglalt csereértékről, jött rá arra, hogy a csereszerződés célja adásvételi szerződés leplezése volt, annak érdekében, hogy kijátsszák törvényes elővásárlási jogát. A későbbiek folyamán elhangzott nyilatkozatok, bekövetkezett események adtak kellő alapot arra, hogy a kereset 2011. április 5-i módosításakor előterjessze igényét és elővásárlási jogát visszamenőleges hatállyal érvényesítse. Elővásárlási jogát ebből következően nem gyakorolta elkésetten, az ésszerű határidő fogalmát differenciáltan kell kezelni.

Rámutatott arra is, hogy a vételi jog gyakorlására vonatkozó törvényi előírások diszpozitívak, függetlenül attól, hogy az annak gyakorlására előírt határidő anyagi jogi természetű. A perben korábban eljáró bíróságok nem foglaltak állást ate tekintetben, hogy a vételi jog gyakorlására vonatkozó jogszabályi előírások diszpozitívak vagy kőgensek, amely kérdés megválaszolása alapvetően fontos.

Megismételte, hogy vételi jognyilatkozata, a VI-VII. rendű

alperesek elfogadó nyilatkozata és a közöttük létrejött vételi jogot alapító szerződés együttesen ingatlan adásvételi szerződésnek minősül. Álláspontját alátámasztják a Legfelsőbb Bíróság XXV. Polgári Elvi Döntésben foglaltak. Mindebből megállapítható, hogy közte és a VI-VII. rendű alperesek között 2009. július 8-án adásvételi szerződés jött létre, amellyel megszerezte a szántó 20657/23657 tulajdoni hányadát.

Téves a másodfokú bíróságnak az a megállapítása, hogy a IV. rendű alperes 2009. július 8-án már tulajdonostárs volt, s így elővásárlási jog illette meg, hiszen amennyiben a csereszerződés színelet és ezáltal megszerezte a szántó 3000/23657 részét, a 2009. július 8-án létrejött adásvételi szerződés közte és a VI-VII. rendű alperesek között, azaz a tulajdonostársak között jött létre, ugyanakkor a IV. rendű alperes nem tulajdonostárs, ezért elővásárlási joggal nem rendelkezett. Amennyiben a csereszerződés mégis érvényes lenne, akkor ajánlata a VI-VII. rendű alperesek irányába „kívülről tett” ajánlatnak tekintendő, és az elővásárlásra a földtörvény alapján jogosult.

Az erdő megjelölésű ingatlan közös tulajdonának megszüntetése kapcsán kifejtette: a haszonélvezet a jogosult hozzájárulása nélkül, ítélettel is megszüntethető. Sem a Ptk., sem más jogszabály nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kimondaná, hogy az ingatlan közös tulajdona megszüntetésének akadályát jelenti, ha a haszonélvezeti jog jogosultja a közös tulajdon megszüntetéséhez, a haszonélvezeti joga megszüntetéséhez nem járul hozzá. A Ptk.164.§ (2) bekezdése nem általános jelleggel tiltja meg a haszonélvezetnek a jogosult hozzájárulása nélkül történő megszüntetését, hanem a kizárólag a szerződéssel történő megszüntetését; a nem szerződéses megállapodáson alapuló - hanem például ítélettel történő - megszüntetés esetét a Ptk. nem tiltja. Mindebből az következik, hogy az I-II. rendű alperesek hozzájárulása nélkül megszüntethető az erdő megjelölésű ingatlan esetében a közös tulajdon.

Az I-IV. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és költségeik megtérítésére irányult. Álláspontjuk szerint a felperes felülvizsgálati kérelme megalapozatlan, elfogadhatatlan az a törekvése, amely szerint a hatályos jogi szabályozáson alapuló jogalkalmazási gyakorlatot a felperes érdekeinek kielégítése érdekében „differenciáltan” kell kezelni. A felperes nem bizonyította, hogy milyen körülmények miatt lenne színelet a csereszerződés. Kiemelték: a csereszerződés megkötését követően az elővásárlási jogról való lemondás a felperes számára kívánt segítséget biztosítani, a felperes tulajdonszerzése érdekében. Mindenben helytálló és megalapozott a jogerős ítéletet hozó bíróság döntése.

Az V-VI-VII. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp.270.§ (2) bekezdésének és a 275.§ (3) bekezdésének együttes értelmezése szerint az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt. Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

Az adott esetben az ítéltábla ítéleti döntése nem jogszabálysértő. A Kúria túlnyomó részben egyetért a jogerős ítélet indokaival is, a helytálló indokokat nem kívánja megismételni, azokra a következőkben csupán utal, azonban az ítéltábla ítéletének indokolását - elsősorban a felperes felülvizsgálati kérelmébe foglalt érvek kapcsán - az alábbiakban módosítja illetve egészíti ki:

A szántó megjelölésű ingatlannal kapcsolatban a felperes 2011. április 6. napján, P.99. sorszámú benyújtott keresetmódosítása szerint öt - egymással eshetőleges kapcsolatban álló - keresetet terjesztett elő.

A felperes az elsődleges, a másodlagos és a harmadlagos keresetének kiindulópontjaként arra hivatkozott, hogy a 2009. január 14. napján megkötött csereszerződés színlelt. A színlelt szerződés semmis, s ha más szerződést leplez, a szerződést a leplezett szerződés alapján kell megítélni (Ptk. 207.§ (6) bekezdés).

A szerződést kötő feleken kívülálló harmadik személy is indíthat pert a szerződés semmisségének megállapítása iránt, azonban perbeli legitimációja akkor állapítható meg, ha védendő jogi érdekének fennállását igazolja (a Legfelsőbb Bíróság 2/2010.(VI.28.) PK véleményének 10. a) pontja). A szerződés megkötésében részt nem vett személy valós jogi érdeke akkor áll fenn, ha az igény érvényesítésének eredményeként elérheti az általa elérni kívánt célt, s ha ez megszerzés: megszerezheti az általa megszerezni kívánt jogot.

Nem tévedett tehát az ítéltábla abban, hogy elsősorban abban a kérdésben kellett állást foglalniuk a pert tárgyaló bíróságoknak: a felperes jogosult-e a csereszerződéssel kapcsolatban az említett tartalmú kereset előterjesztésére, azaz valós és védendő jogi érdeke fennáll-e.

A jelen esetben a felperes a csereszerződésre vonatkozó keresetével a perbeli szántó 3000/23657 részének tulajdonjogát kívánta megszerezni, mégpedig azáltal, hogy a leplezett adásvételi szerződéssel kapcsolatban őt megillető elővásárlási jogot gyakorolta. Az előbb kifejtetteknek megfelelően elengedhetetlen annak vizsgálata, hogy a kereset elvileg alkalmas lehet-e célzott

hatás elérésére, s a Kúria egyetért az ítéltábla álláspontjával abban, hogy ez az eredmény nem érhető el, azonban elsősorban azért nem, mert a felperes az elővásárlási jognyilatkozatot elkésetten tette meg.

Az I-II. rendű, valamint a VI-VII. rendű alperesek 2009. január 14-én kötött csereszerződéséről a felperes 2009. március 18-án tudomást szerzett, hiszen ekkor történt a felperes javára a vételi jog alapítása, azonban a felperes csupán a P.99. sorszámú, 2011. április 6-i keresetmódosításában nyilatkozott arról, hogy élni kíván az őt megillető elővásárlási joggal. Helyes az ítéltábla álláspontja abban, hogy a felperes több mint két év elteltével már nem tehet joghatályos elővásárlási jognyilatkozatot, hiszen követelmény, hogy az érintett a joga megsértéséről való tulajdonszerzéstől számítottan megközelítőleg olyan időn belül kérje sérelme orvoslását, mint amennyi idő az ajánlat szabályszerű közlése esetén állt volna a rendelkezésére, az elfogadó nyilatkozat megtételére. Ezen szempont szerint vizsgálni kell, hogy az elővásárlásra jogosult mikor szerzett tudomást e joga megsértéséről és ehhez képest elvárható határidőben lépett-e fel jogának érvényesítése érdekében. A felperes arra vonatkozó felülvizsgálati érvelése, „hogy az első gyanú felbukkanását követően még több olyan eseménynek kellett történnie és több olyan nyilatkozatnak kellett az érintett felek részéről elhangoznia, mely már kellő alapot adhatott” a P.99. sorszámú keresetmódosítás előterjesztésére, nem elfogadható: az elővásárlási jognyilatkozat gyakorlásának szempontjából annak van jelentősége, hogy mikor jutott a jogosult tudomására a szerződés megkötésének ténye és a szerződés valós tartalma. Az adott esetben a felperes mind a csereszerződés megkötésének tényét, mind annak tartalmát a vételi jogának alapításakor megismerhette és számolnia kellett a csereszerződés jogkövetkezményével is. A felperes nem állított, így nem is igazolt olyan eseményt vagy cselekményt, amely a későbbiekben keltette volna azt a gyanút, hogy a csereszerződés színlelt.

Mindezek szerint az ítéltábla a Pp.206.§ (1) bekezdésében biztosított mérlegelési jogkörében, a rendelkezésére álló körülmények okszerű értékelésével, a bírói mérlegelésre irányadó eljárási szabályok megsértése nélkül jutott arra a következtetésre, hogy a felperes az elővásárlási jog gyakorlását nem az ésszerű határidőn belül, hanem elkésetten próbálta gyakorolni.

Tekintettel arra, hogy e késedelem önmagában akadályozza annak, hogy a felperes megszerezhesse a szántó csereszerződéssel érintett illetőségének tulajdonjogát, nem állapítható meg a felperes védendő jogi érdeke, amely alapot adna számára a mások által megkötött csereszerződés színlelttségére irányuló kereset előterjesztésére.

Megjegyzí a Kúria: a felperes valóban nem hivatkozott arra, hogy a leplezett adásvételi szerződés érvénytelen lenne.

Mivel az előbbiekben kifejtettek szerint a késedelem akadályát képezi a csereszerződés színlelésével kapcsolatos kereset előterjesztésének, a Kúria mellőzte a jogerős ítélet indokolásának a Tft. szubjektív teleologikus értelmezésére vonatkozó okfejtését.

Azt azonban megjegyzi a Kúria, hogy a perrel érintett ingatlanok megítélése ny-i önkormányzat kKépviselő-testülete rendeletének kihirdetésével megváltozott: a rendelet közzétételével ismertté vált, hogy a perbeli terület ipari, energiaszolgáltató és településgazdálkodási célokat szolgál, amely célok a jogerős ítélet kihirdetésekor már megvalósulni látszottak. Amennyiben a terület "ipari terület" besorolást nyert és beépítése megkezdődött, már nem áll a termőföld védelme alatt, amelynek az is a következménye, hogy a termőföld védelmének céljára alkotott jogszabályok rendelkezései sem érvényesülhetnek.

Helytálló és indokolásbeli kiegészítést sem igényel az ítéletábra álláspontja arra vonatkozóan, hogy a felperes nem gyakorolta időben vételi jogát, s ezáltal nem szerezhette meg a szántó megjelölésű ingatlan további, csereszerződéssel nem érintett 20657/23657 illetőségének tulajdonjogát.

A felülvizsgálati kérelem okfejtése kapcsán rámutat a Kúria: a vételi jog szabályai atekintetben diszpozitívak, hogy a Ptk.375.§ előírásainak betartásával a tulajdonos és a vele szerződő fél szabadon eldönthetik, élnek-e a vételi jog alapításának lehetőségével. A tulajdonos szerződés alapján másnak vételi jogot engedhet, és az is szabad megállapodás eredménye, hogy a Ptk.375.§ (2) bekezdésében megszabott hat hónapos valamint a Ptk.375.§ (4) bekezdése értelmében alkalmazásra kerülő Ptk.374.§ (2) bekezdésében megszabott öt éves időtartamon belül milyen időtartamra kötik ki a vételi jogot.

Amennyiben viszont a tulajdonos szerződésben másnak vételi jogot engedett, a vételi jog gyakorlására meghatározott határidő anyagi jogi határidőnek minősül, ezért számítására a Polgári törvénykönyv hatályába lépéséről és végrehajtásáról szóló 1960. évi 11. tvr. (Ptké.I.) 3.§ (2) bekezdésében foglaltakat kell alkalmazni. Ennek megfelelően nem tévedett az ítéletábra, hogy a felperes vételi jog gyakorlására vonatkozó nyilatkozatának 2009. június 30-ára kitűzött határidő leteltéig meg kellett volna érkeznie a VI-VII. rendű alperesekhez. Tekintettel arra, hogy a vételi jog gyakorlására kikötött határidő anyagi jogi és nem eljárásjogi határidő, nem alkalmazható a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 105.§ (4) bekezdése (amely szerint nem lehet a határidő mulasztásának következményeit alkalmazni, ha a küldeményt a határidő utolsó napján ajánlott küldeményként postára adták. A rendelkezés - szövege szerint is - a bírósághoz intézett beadványokra vonatkozik).

A felülvizsgálati kérelemnek a 2009. július 8-i szerződés létrejöttére vonatkozó érvei kapcsán az ítéletábrával egyezően kihangsúlyozza a Kúria is, hogy az ingatlan tulajdonjogának átruházására irányuló szerződés érvényes létrejöttéhez a tartalmi követelmények szempontjából szükséges (és egyben elegendő), ha a szerződésről készült okirat tartalmából a felek személye mellett az

ingatlan tulajdonjogának átruházását célzó akaratnyilvánításuk kitűnik, továbbá, ha az okirat tartalmazza az ingatlannak és az ellenszolgáltatásnak a megjelölését, vagy ha az átruházás ingyenes, ez az okirat tartalmából megállapítható (Legfelsőbb Bíróság XXV. számú Polgári Elvi Döntésének 1. pontja). A szerződésből tehát ki kell tűnnie a tulajdonjog átruházását célzó akaratnyilvánításnak, és csak abban az esetben lehet jognyilatkozatokat együttesen adásvételi szerződésnek értelmezni, ha ugyanaz a szándék áll mögöttük, azaz a jelen esetben mind az eladó, mind pedig a vevő a tulajdonjog átruházását kívánja. Amennyiben nincsen egybehangzó szerződési akarat, tehát hiányzik a tulajdonjog átruházását célzó akaratnyilvánítás, a felek között nem jön létre a szerződés. Ezen túlmenően az adásvételi nyilatkozatoknak (vétel-eladás) címzettnek is kell lenniük. Helyes az ítéltábla álláspontja abban, hogy a perbeli esetben mindez nem valósult meg.

Megjegyzzi a Kúria, hogy az elkésett vételi jognyilatkozat nem vált ki joghatást; elkésett gyakorlása miatt utóbb nem minősíthető át adásvételi szerződést létrehozó vételi nyilatkozattá.

Az előzőekben már kifejtetteknek megfelelően a felperes nem szerezte meg a perbeli 0750/68 hrsz.-ú szántó tulajdonjogát. A felperesnek a közös tulajdon megszüntetésével és az ingatlan többszöri eladásával kapcsolatos keresetei akkor lennének elbírálhatóak, ha azok ténybeli alapja megvalósul, a közös tulajdon létrejön.

A perbeli ingatlanok közül a perbeli 0754/57 hrsz.-ú erdő vonatkozásában a Kúria kiemeli annak jelentőségét, hogy az I. és a II. rendű alperesek 2008. december 22-én szerezték tulajdoni hányadukat, és ekkor alapították egymás javára a haszonélvezeti jogot is. A felperes első alkalommal 2008. szeptember 24-én szerzett tulajdoni hányadot az említett ingatlanból, további illetőségeit azonban 2009. február és június hónap között, azaz a haszonélvezeti jogok bejegyzését követően, tehát kétségtelenül e jogok ismeretében szerezte. Mindez nem igazolja a felperes állítását arról, hogy a haszonélvezeti jogok alapítása kizárólag a jogainak kijátszására irányult volna, hiszen a felperes tulajdonszerzése legnagyobb részben a haszonélvezeti jogok bejegyzését követően történt.

A felülvizsgálati kérelem érvei kapcsán a Kúria elsősorban arra mutat rá, hogy a felperes az erdő ingatlan esetében is tehermentesen kérte a közös tulajdon megszüntetését. Ebből következően a bíróságoknak abban a kérdésben kellett állást foglalniuk, hogy a közös tulajdon megszüntetése során megszüntethető-e (a jogosult hozzájárulása nélkül, a bíróság ítéletével) a tulajdonostársaknak a másikkal javára kölcsönösen alapított haszonélvezeti joga.

Helytálló a másodfokú bíróság álláspontja tekintetben, hogy a

szerződéssel alapított haszonélvezet bírói ítélettel történő megszüntetésére nincsen jogszabályi lehetőség.

A haszonélvezeti jog a személyhez kötött (tehát sem élők között át nem ruházható, sem öröklés tárgyát nem képező), abszolút (azaz mindenkivel szemben érvényesíthető) védelemben részesülő korlátozott dologi jog, amelynek jogosultja a haszonélvező. A korlátozott dologi jogok (vagy idegen dologbeli jogok) - ezek között a haszonélvezeti jog is - az elvileg korlátlan tulajdonjogból kivált és önálló dologi jogokká alakult elemek, amelyek a dolgot (és nem a tulajdonjogot) terhelik, és mint a dolgot terhelő jogok a tulajdonváltozás esetén is fennmaradnak, a mindenkori tulajdonjog vonatkozásában teherként jelentkeznek, emiatt a dolog értékét csökkentik.

A jogüggyellett alapított és az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett haszonélvezeti jog önálló dologi joggá válásából az is következik, hogy ha bármely ok miatt megszűnik a haszonélvezetet alapító (engedő) tulajdonos tulajdonjoga (például közös tulajdon megszüntetésének következtében), a haszonélvezet fennmarad és a továbbiakban is terheli az ingatlant (vagy ingatlanilletőséget).

A jogüggyellett alapított haszonélvezeti jog bírói ítélettel történő megszüntetésének lehetőségére a Ptk. valóban nem tartalmaz rendelkezést, ez azonban - a felperes álláspontjával ellentétben - azt jelenti, hogy a haszonélvezeti jog megszüntetését a jogosult hozzájárulása nélkül sem a Ptk., sem más jogszabály nem teszi lehetővé. Nem arról van szó tehát, hogy nincsen jogszabályi rendelkezés, amely kizárná a haszonélvezeti jog megszüntetését, hanem arról, hogy nincsen olyan rendelkezés, amely ezt a bíróság számára megengedné. A haszonélvezet megszüntetéséről rendelkező ítélet ugyanis nem lenne más, mint a félnek a jog átruházására kötelezése, amely nem egyeztethető össze a Ptk. rendelkezéseivel és azokból nem vezethető le. Külön - erre feljogosító - rendelkezés hiányában a bíróságnak nincsen jogszabályi alapja a haszonélvezeti jog megszüntetésére.

(Megjegyzi a Kúria, hogy a 2014. március 15. napján hatályba lépő „új Ptk.” 5:154.§-a sorolja fel a haszonélvezet megszűnésének eseteit, amelyek között a haszonélvezet bírói ítélettel történő megszüntetésének lehetősége nem szerepel.

Megjegyzi a Kúria azt is, hogy a házastársi közös vagyon megosztásának körében a házaspár viszonylatában a másik házaspár részére alapított haszonélvezet, mint vagyoni értékű jog elszámolható, de a bíróság ítéletével meg nem szüntethető.)

Kiemeli a Kúria: a haszonélvezeti jog bírói ítélettel nem szüntethető meg, azonban e jog nem akadályozza a közös tulajdon megszüntetésének (a közös tulajdon megszüntetésére a Ptk. 147-148.§-ai jogosítják fel a bíróságot). A közös tulajdon bírói ítélettel megszüntethető, megszüntetése esetén a haszonélvezeti jog változatlan terjedelemben fennmarad, megváltás fizetésekor a haszonélvezeti jog értékcsökkentő hatása a megváltási ár

csökkentett összegében fejeződik ki.

Az adott esetben a felperes az erdő megjelölésű ingatlan közös tulajdonának megszüntetését tehermentes állapotban kérte. Erre vonatkozó jogi álláspontjának hangsúlyozása miatt a Kúria nem értelmezhetette akként a felperes előadásait, hogy a közös tulajdon megszüntetését haszonélvezeti joggal terhelt is igényelné.

Mindezek szerint a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp.275.§-ának (3) bekezdése alapján - az előbbiekben részletezett indokolásbeli kiegészítéssel és módosítással - hatályában fenntartotta.

A Pp.270.§ (1) bekezdése értelmében alkalmazásra kerülő Pp.78.§ (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő felperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles az I-IV. rendű alperesek felülvizsgálati költségének a megfizetésére, amely költség az I-IV. rendű alperesek képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj alapjaként a felperes által megjelölt felülvizsgálati értéket vette figyelembe, a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM. rendelet 3.§ (1), (5) és (6) bekezdésében, valamint a 4/A.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.

Az V-VI-VII. rendű alperesek felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztettek elő, megtérítést igénylő felülvizsgálati költségük nem merült fel, ezért erről a Kúria nem rendelkezett.

Budapest, 2013. február 27.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Varga Edit s.k. bíró